

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КІШІ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫ
МАЛАЯ АКАДЕМИЯ НАУК РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

***Көксу ауылшаруашылық колледжінің
2 курс студенті: Орынбек Әсель
Қайырбекқызы***

Жетекшісі: Кусаинова Динара Жанатовна

Секция: Экология

Тақырыбы:

Алдабергенов ауылдық округінің (Жастар, Алдабергенов, Жаңалық ауылдары) аймағындағы істен шыққан энергоүнемші шамдарды жою мәселесін іске асыру

The image features three incandescent light bulbs arranged horizontally. The leftmost bulb has a blue, cloud-like glow around its base. The middle bulb has a bright yellow, cloud-like glow around its base. The rightmost bulb has a white, cloud-like glow around its base. The bulbs are slightly out of focus, with the central one being the sharpest. The background is plain white.

Мақсаты: Алдабергенов ауылдық округінде істен шыққан энергоүнемші шамдар қалай жойылатынын анықтау және ауыл тұрғындарын сол шамдарды дұрыс жою жолдарымен таныстыру

Қазақстан Республикасының Конституциясы

31-бап

1. Мемлекет адамның өмір сүруі мен денсаулығына қолайлы айналадағы ортаны қорғауды мақсат етіп қояды.

2. Адамдардың өмірі мен денсаулығына қатер төндіретін деректер мен жағдаяттарды лауазымды адамдардың жасыруы заңға сәйкес жауапкершілікке әкеп соғады.

Қазақстан Республикасының Конституциясы

38-бап

1. Қазақстан Республикасының азаматтары табиғатты сақтауға және табиғат байлықтарын ұқыпты қорғауға міндетті.

Энергоүнемші шамдар - бұл кеңселік «люминесценттік түтіктер аналогы» болып табылады. Яғни, бұл технология бұрыннан белгілі және Кеңес үкіметі кезінде пайда болған. Негізі, бұл сол әдеттегі жыланша оралған, тек сынап буымен толтырылған түтік. Түтіктің қабырғасына фосфор қапталған, сондықтан бұл шамдар «люминесцентті» деп аталады. Ток күшінің арқасында сынап буларынан ультракүлгін сәулесі шыға бастайды, және ол өз кезегінде қабырғасына жағылған фосфордың арқасында жарық түсіреді.

*Қазақстанда
энергоүнемші шамдарды
қалай жояды?*

Астана

Астанада «Осторожно, ртуть» атты жобамен 2013 жылдан бастап қаланың ішінде люминесцентті шамдарды жинауға арналған арнайы жәшіктер орнатылды. 3 жылдың ішінде шамамен 1,5 миллион шамдар жиналып жойылды.

Ақтау

Қазақстандағы арнайы люминесцентті шамдарды жоюға арналған

29 жәшіктерді орнатты.

Бұл жобаға Маңғыстау облысының әкімі қаражат бөлді. 2015 жылдан бастап шамдар жиналып жойыла бастады.

Қызылорда

**Қызылордада
2015 жылы
энергоүнемші
шамдарды жинауға
арналған 20 жәшік
орнатылды. Жобаны
жергілікті әкімшілік
қолдады.**

Алматы

2013 жылы пилоттық жоба бойынша Бостандық ауданында және кейбір көше қиылыстарында энергоүнемші шамдарды жинауға арналған жәшіктер орнатылды. Бұл жайлы тұрғындардың көбісі ақпараттандырылмағандықтан онда өте аз шамдар лақтырылады.

Қостанай

***Қостанайда бірінші
энергоүнемші
шамдарды жинауға
арналған тесттілік
жәшік орнатты.
Қазіргі уақытта ол
Жаңа қала ауданында
орналасқан .***

Сатушыдан сауалнама алу барысында

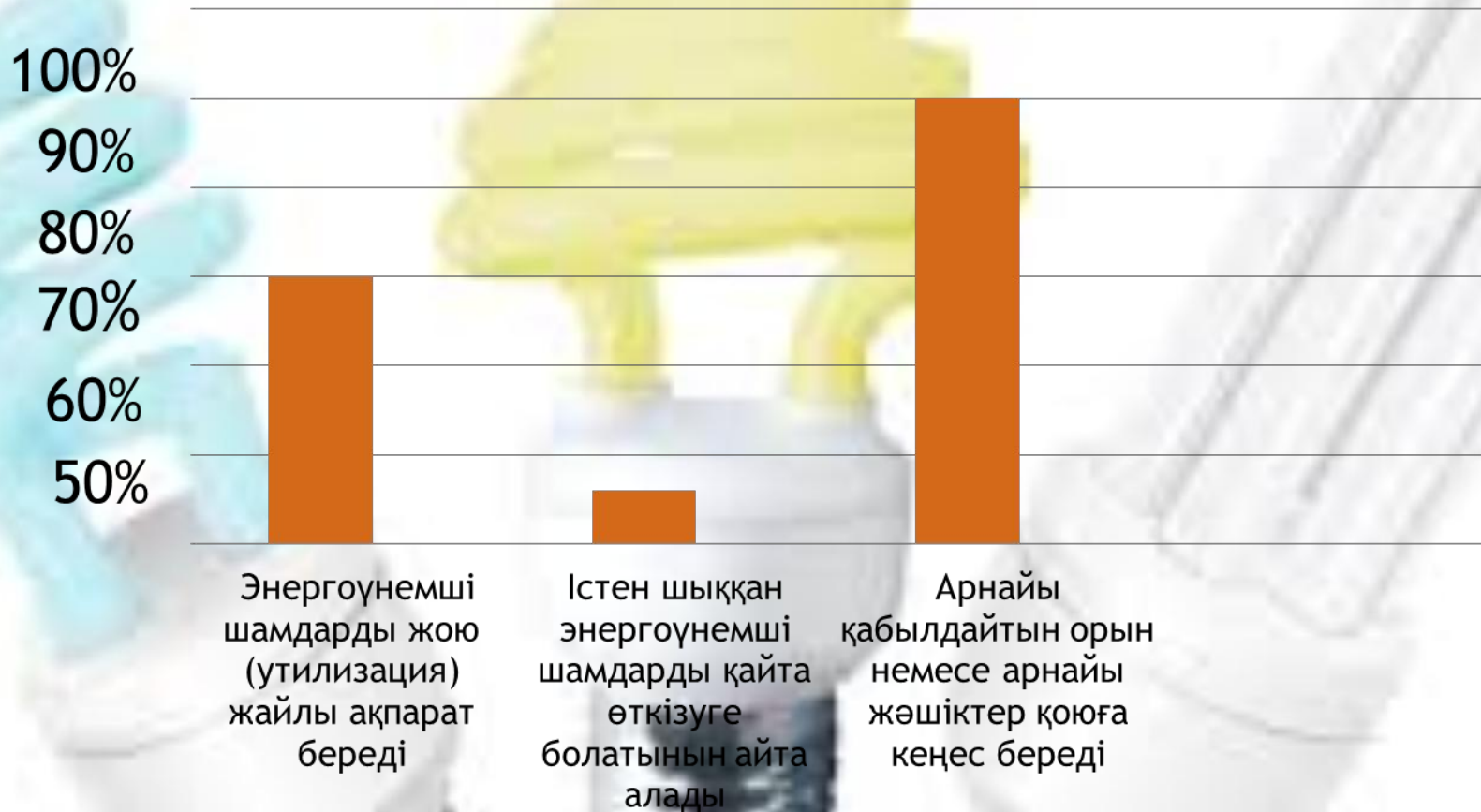

Сатушыдан сауалнама алу барысында

Сатушыдан сауалнама алу барысында

Сатушының сауалнамасы

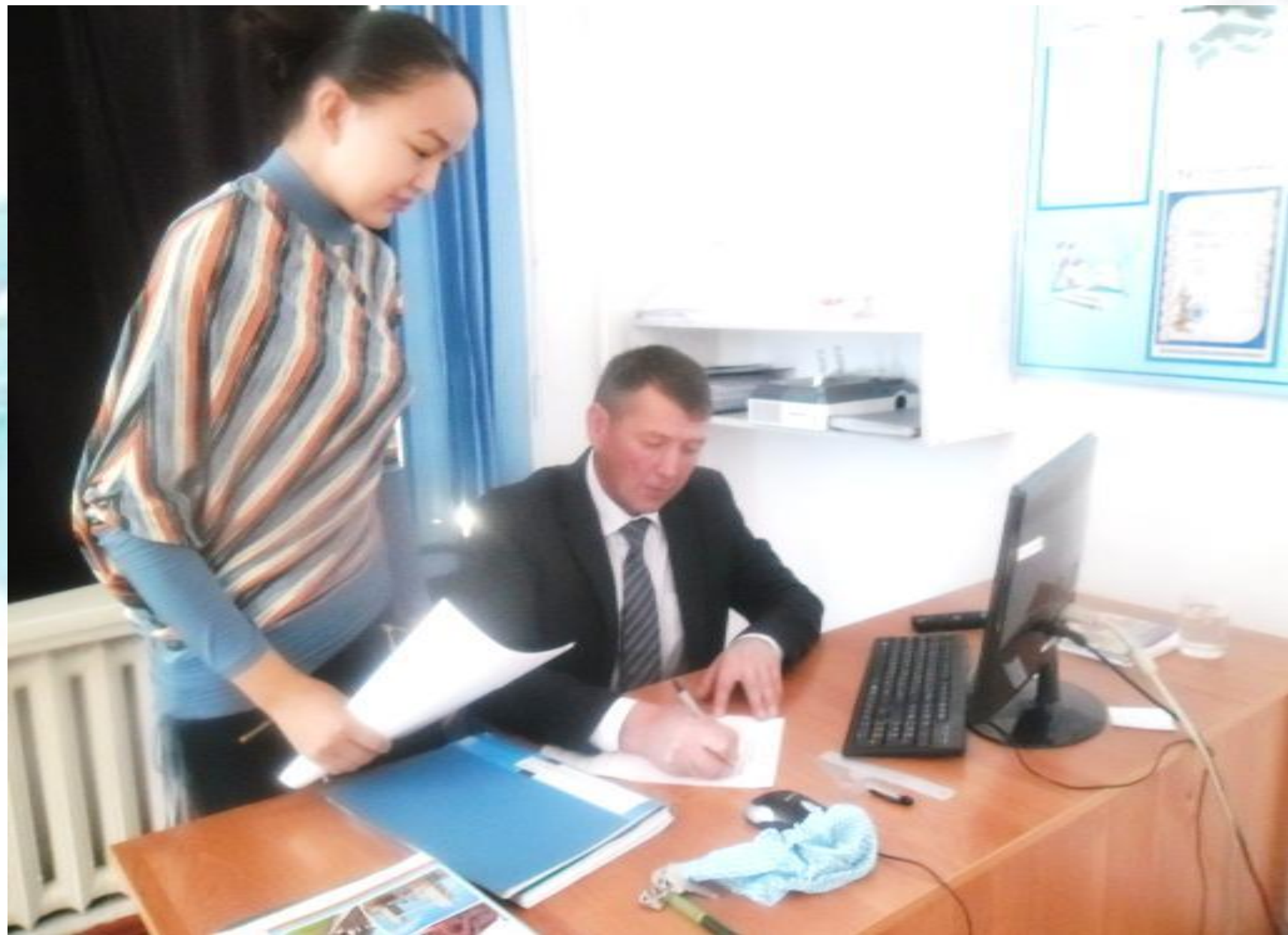

Тұтынушыдан сауалнама алу барысында

Тұтынушыдан сауалнама алу барысында

Тұтынушыдан сауалнама алу барысында

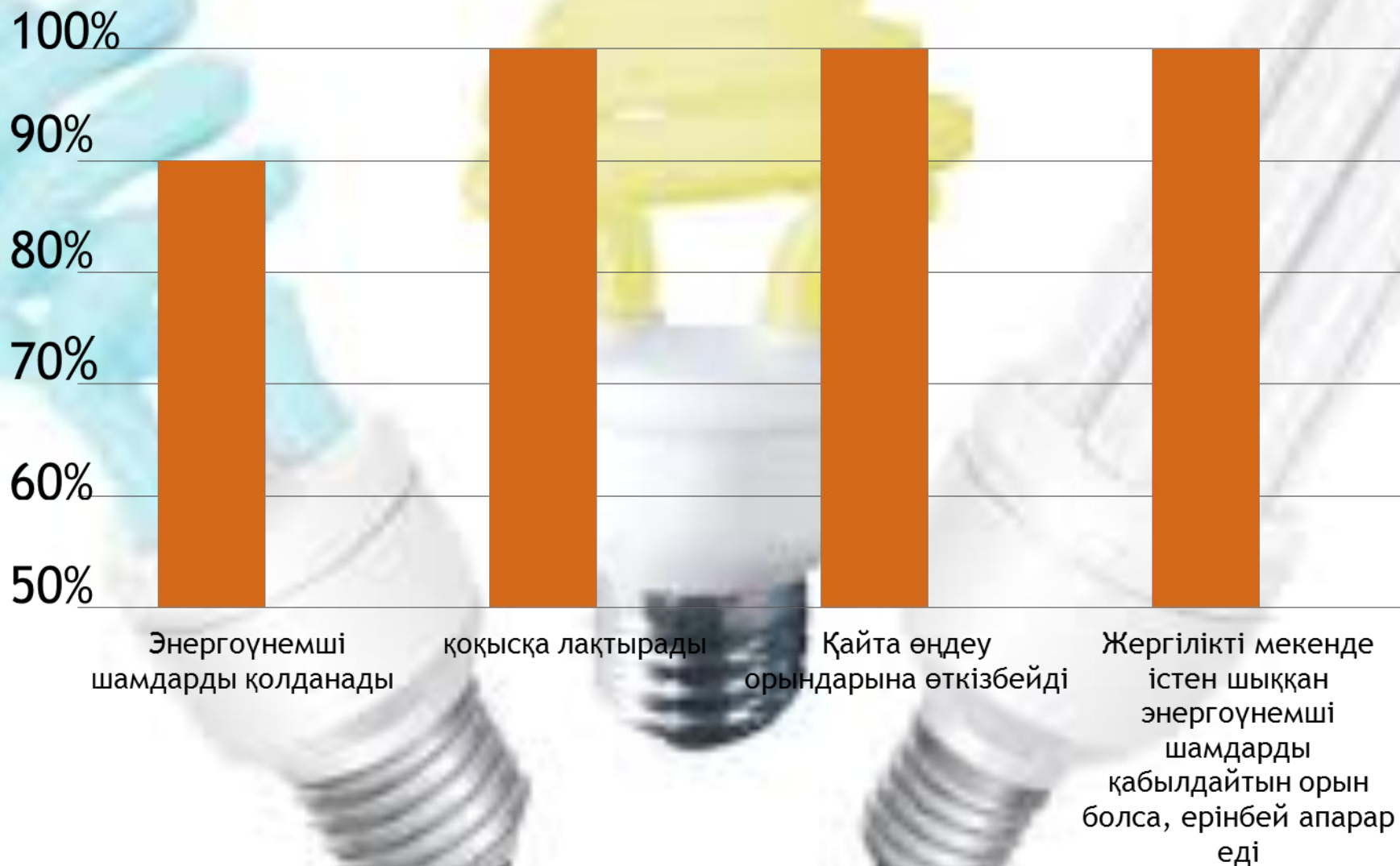
Тұтынушыдан сауалнама алу барысында

Тұтынушыдан сауалнама алу барысында

Тұтынушының сауалнамасы

*Алдабергенов ауылдық округінде
энергоүнемші шамдарды жою мәселесі
неліктен туындайды:*

- 1. Ауыл тұрғындары энергоүнемші шамдарды жою жолдары туралы ақпараттандырылмаған.*
- 2. Алдабергенов ауылдық округінде энергоүнемші шамдарды жоюға арналған арнайы жәшіктер немесе орындар орнатылмаған.*

Алдабергенов ауылдық округінің әкімі Т. А. Мүсәпіровке ұсыныс беру кезінде

***Алдабергенов ауылдық округінің әкіміне
жасаған ұсыныстарымыз:***

- 1. Істен шыққан энергоүнемші шамдарды жинақтайтын арнайы орын белгілеу және ауыл тұрғындарынан осы шамдарды жинауды ұйымдастыру.***
- 2. Істен шыққан энергоүнемші шамдарды қабылдайтын және утилизациялайтын кәсіпорындарымен келісім шартқа отыру және жиналған шамдарды сол мекемелерге өткізуді жүйелеу.***
- 3. Істен шыққан энергоүнемші шамдарды жою мәселесін келесі жылдық жұмыс жоспарына кіргізу.***

КӨҢІЛ БӨЛІҢІЗДЕР!

ЭНЕРГОҮНЕМШІ ШАМДАРДЫ ЖОЮ МӘСЕЛЕСІ

Энергоүнемші шамдардың құрамында сынаптың буы бар. Сынап қауіпті у! Энергоүнемші шамдардың арнайы жою жолдары бар. Әлеуметтік сұрақ-жауаптың қорытындысы бойынша 70% тұрғындары энергоүнемші шамдардың құрамында сынап бар екенін білмейді. Сондықтан істен шыққан энергоүнемші шамдарды тұрмыстық қоқысқа лақтырады.

ОЛАЙ ЖАСАМАҢЫЗ!

Сынап жоғары сатыдағы улы зат. Энергоүнемші шамдардың құрамында 2-7 мг сынап бар. Шам зақымдалған кезде ауаның 10000куб.метрі сынап буымен ластанады. Сынап қалдықтары Жер шарындағы қауіпті химиялық заттардың бірі болып табылады. Энергоүнемші шамдардың ішінде сынап бу түрінде болады. Энергоүнемші шамдарды тұрмыстық қоқысқа лақтырған кезде Сіз қоршаған ортаға және өз денсаулықтарыңызға зиян келтіресіз.

ЕСТЕ САҚТАҢЫЗ!

Энергоүнемші шамдарды қоқыс жәшіктеріне немесе басқа қоқысқа арналмаған жерге лақтыруға болмайды!

Қоқысты өртеген кезде ауаны ластан сынап буы да өртенеді. Жаңбыр жауған кезде қоқыс үймелері суланып оның ішіндегі түрлі заттар(ішінде сынап та бар) жерге сіңеді де жерасты суларға өтіп кетеді. Сол су арқылы тамаққа жарамды өсімдіктерге, үй жануарлардың, балықтардың аззаларына сынап еніп кетеді. Адам аззасындағы сынап шығарылмайтыны дәлелденген!

ІСТЕН ШЫҚҚАН ЭНЕРГОҮНЕМШІ ШАМДАРДЫ ДҰРЫС ЖОЮ КЕРЕК!

Істен шыққан энергоүнемші шамдарды келесі жерлерге апаруға болады: _____

КӨНІЛ БӨЛІҢІЗДЕР!

ЭНЕРГОҮНЕМШІ ШАМДАРДЫ ЖОЮ МӘСЕЛЕСІ

Энергоүнемші шамдардың құрамында сынаптың буы бар. Сынап қауіпті у!

Энергоүнемші шамдардың арнайы жою жолдары бар.

Әлеуметтік сұрақ-жауаптың қорытындысы бойынша 70% тұрғындары энергоүнемші шамдардың құрамында сынап бар екенін білмейді. Сондықтан істен шыққан энергоүнемші шамдарды тұрмыстық қоқысқа лақтырады.

ОЛАЙ ЖАСАМАҢЫЗ!

Сынап жоғары сатыдағы улы зат. Энергоүнемші шамдардың құрамында 2-7 мг сынап бар. Шам зақымдалған кезде ауаның 10000куб.метрі сынап буымен ластанады. Сынап қалдықтары Жер шарындағы қауіпті химиялық заттардың бірі болып табылады. Энергоүнемші шамдардың ішінде сынап бу түрінде болады. Энергоүнемші шамдарды тұрмыстық қоқысқа лақтырған кезде Сіз қоршаған ортаға және өз денсаулықтарыңызға зиян келтіресіз.

ЕСТЕ САҚТАҢЫЗ!

Энергоүнемші шамдарды қоқыс жәшіктеріне немесе басқа қоқысқа арналмаған жерге лақтыруға болмайды!

Қоқысты өртеген кезде ауаны ластан сынап буы да өртенеді. Жаңбыр жауған кезде қоқыс үймелері суланып оның ішіндегі түрлі заттар(ішінде сынап та бар) жерге сіңеді де жерасты суларға өтіп кетеді. Сол су арқылы тамаққа жарамды өсімдіктерге, үй жануарлардың, балықтардың аззаларына сынап еніп кетеді. Адам азгасындағы сынап шығарылмайтыны дәлелденген!

ІСТЕН ШЫҚҚАН ЭНЕРГОҮНЕМШІ ШАМДАРДЫ ДҰРЫС ЖОЮ КЕРЕК!

Істен шыққан энергоүнемші шамдарды келесі жерлерге апаруға болады: _____

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АДЫНА ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АДЫНА ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ОБЛАСТЫқ АҚПАРАТТЫқ АППАРАТТЫ
МЕМЛЕКЕТТІК МӘКЕМЕСІ

№ 283
15.03.17

Алдабергенов ауылдық округі
Жастар ауылы Көксу ауылшаруашылық
колледжінің 21-Вт топ жетешісіне
Кусаннова Д.Ж және 21-Вт тобының
студентіне Орынбек А.Қ

Сіздердің «Алдабергенов ауылдық округі әкімі аппараты» мемлекеттік мекемесіне жасаған энергоүнемші шамдарға байланысты ұсыныстарыңыз қаралып, Ескелді ауданы әкімдігіне қаржы қарастыру үшін ұсыныс хат ретінде жіберілді.

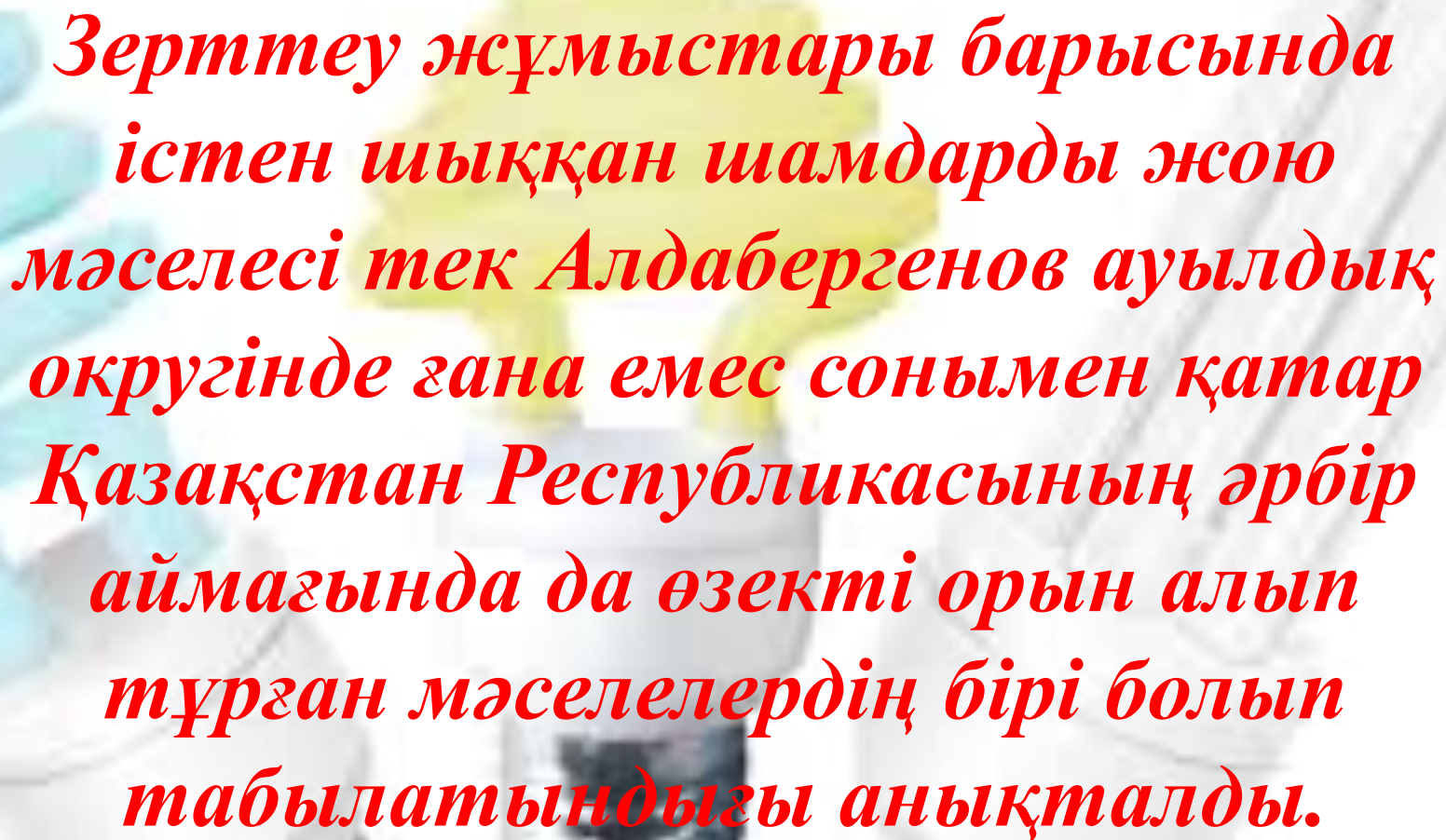
Алдабергенов ауылдық
округінің әкімі

Т.А.Мусапиров

Жұмыс нәтижесі

« Алдабергенов
ауылдық округі
аппараты»
энергоүнемші
шамдарға байланысты
ұсынысты қарастырып
Ескелді ауданы
әкімдігіне қаржы
қарастыру үшін
ұсыныс хат жіберді.

The background features three incandescent light bulbs. The central bulb is illuminated with a bright yellow glow, while the two flanking bulbs are dimly lit with a blueish-white glow. The text is overlaid on this background in a red, italicized font.

*Зерттеу жұмыстары барысында
істен шыққан шамдарды жою
мәселесі тек Алдабергенов ауылдық
округінде ғана емес сонымен қатар
Қазақстан Республикасының әрбір
аймағында да өзекті орын алып
тұрған мәселелердің бірі болып
табылатындығы анықталды.*

Three incandescent light bulbs are shown against a white background. The bulb on the left is glowing with a blue light, the middle one with a yellow light, and the one on the right is unlit and appears white. The text 'Назарларыңызға рахмет!' is overlaid in a large, red, italicized font across the center of the image.

*Назарларыңызға
рахмет!*